

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lipca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bosek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Czubik

SSN Marek Dobrowolski

w sprawie oskarżonego O. M.

o czyn z art. 197 § 3 pkt 2 k.k.

po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 14 lipca 2026 r.,

na skutek skargi oskarżonego na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn. II AKa 462/23,

- 1. stwierdza, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn. akt II AKa 462/23 nastąpiła przewlekłość postępowania;**
- 2. przyznaje O.M. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie sumę pieniężną w wysokości 2500 (dwa tysiące pięćset) złotych za okres od 27 maja 2021 r. do 29 maja 2026 r.;**
- 3. zaleca Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie wyznaczenie terminu rozprawy w sprawie o sygn. akt II AKa 462/23 nie później niż w terminie 14 dni od dnia zwrotu akt;**
- 4. nakazuje Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie zwrócić O. M. kwotę 200 (dwieście) złotych uiszczoną tytułem opłaty od skargi na przewlekłość;**
- 5. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawa – Praga w Warszawie na rzecz adwokata M. P. kwotę**

240 (dwieście czterdzieści) zł powiększoną o kwotę 55,20 (pięćdziesiąt pięć 20/100) zł podatku od towarów i usług tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną z urzędu O. M. w postępowaniu ze skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie sygn. akt II AKa 462/23;
6. w pozostałym zakresie skargę oddala.

Paweł Czubik Leszek Bosek Marek Dobrowolski

UZASADNIENIE

W dniu 29 maja 2026 r. do Sądu Apelacyjnego w Warszawie wpłynęła skarga oskarżonego O. M., reprezentowanego przez obrońcę z urzędu adw. M. P., na przewlekłość postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie II AKa 462/23.

Skarżący domagał się:

1. stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie II AKa 462/23,
2. zalecenia Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie niezwłocznie wyznaczenia rozprawy, celem rozstrzygnięcia kończącego,
3. przyznania od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego kwoty 20 000 zł,
4. zasądzenia od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz skarżącego kosztów postępowania.

W uzasadnieniu podał, że od dnia przesłania apelacji wraz z aktami sprawy do Sądu Apelacyjnego w Warszawie do dnia wniesienia skargi na przewlekłość, tj. przez okres 30 miesięcy, nie podjęto żadnych czynności zmierzających do prawomocnego zakończenia postępowania.

Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie nie złożył w określonym terminie odpowiedzi na skargę.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga jest uzasadniona.

Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego za naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki uznaje się wielomiesięczną beczynność sądu, trwającą co najmniej 12 miesięcy (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; z 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; z 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; z 12 grudnia 2018 r., I NSP 6/18; z 18 października 2022 r., I NSP 256/22; z 26 lutego 2026 r., I NSP 1/26).

Nie jest to jednak ani sztywna cezura czasowa, ani jedyne kryterium oceny sprawności postępowania karnego.

W orzecnictwie Sądu Najwyższego utrwalone jest stanowisko, że stwierdzenie przewlekłości postępowania jest dopuszczalne wtedy, gdy zwłoka jest nie tylko nadmierna, ale nie znajduje też uzasadnienia w okolicznościach sprawy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 22 kwietnia 2010 r., III SPP 6/10; z 16 czerwca 2011 r., III SPP 14/11; z 27 marca 2012 r., III SPP 8/12; z 8 listopada 2017 r., III SPP 46/17; z 4 października 2023 r., I NSP 142/23).

Sama ustawa zobowiązuje wprost do ustalenia, czy i jaki wpływ na sprawność postępowania ma m.in. „charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania” (art. 2 ust. 2 *in fine* ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, tekst jedn. Dz.U. 2023 r., poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”).

Jak wynika z akt sprawy II AKa 462/23, apelacja oskarżonego wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w Warszawie 17 listopada 2023 r. (k. 529). Tego samego dnia wylosowano skład orzekający (k. 530 i 535).

Powyższe ustalenia prowadzą do wniosku, że do dnia wniesienia skargi na przewlekłość (29 maja 2026 r.), rozprawa apelacyjna nie została wyznaczona przez Sąd Apelacyjny w Warszawie przez okres ponad 2 lat i 6 miesięcy. Nie ulega zatem wątpliwości, że uzasadniona jest podstawa do stwierdzenia przewlekłości.

Konsekwencją stwierdzenia, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn. II AKa 462/23 nastąpiła przewlekłość postępowania, był obowiązek Sądu Najwyższego rozstrzygnięcia w przedmiocie żądania skarżącego zasądzenia na jego rzecz kwoty 20 000 zł tytułem odpowiedniej sumy pieniężnej.

Zgodnie z art. 12 ust. 4 ustawy o skardze na przewlekłość, minimalna wysokość sumy pieniężnej jaką należało zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego wynosi 500 zł za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość. Postępowanie w niniejszej sprawie rozpoczęło się 27 maja 2021 r., co oznacza, że zasądzić należało odszkodowanie za pięć zakończonych lat postępowania, tj. 2500 zł. W pozostałym zakresie żądanie należało oddalić.

Z uwagi na to, że w sprawie nie został wyznaczony termin rozprawy apelacyjnej, na podstawie art. 12 ust. 3 ustawy o skardze na przewlekłość Sąd Najwyższy zalecił jej wyznaczenie w terminie 14 dni od dnia zwrotu akt do Sądu Apelacyjnego w Warszawie.

Na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy o skardze na przewlekłość należało z urzędu zwrócić skarżącemu uiszczoną opłatę od skargi.

O kosztach postępowania skargowego orzeczono na podstawie § 23 ust. 4 oraz § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jedn. Dz.U. 2026, poz. 87).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Paweł Czubik Leszek Bosek Marek Dobrowolski

[kf]

[a.ł]

